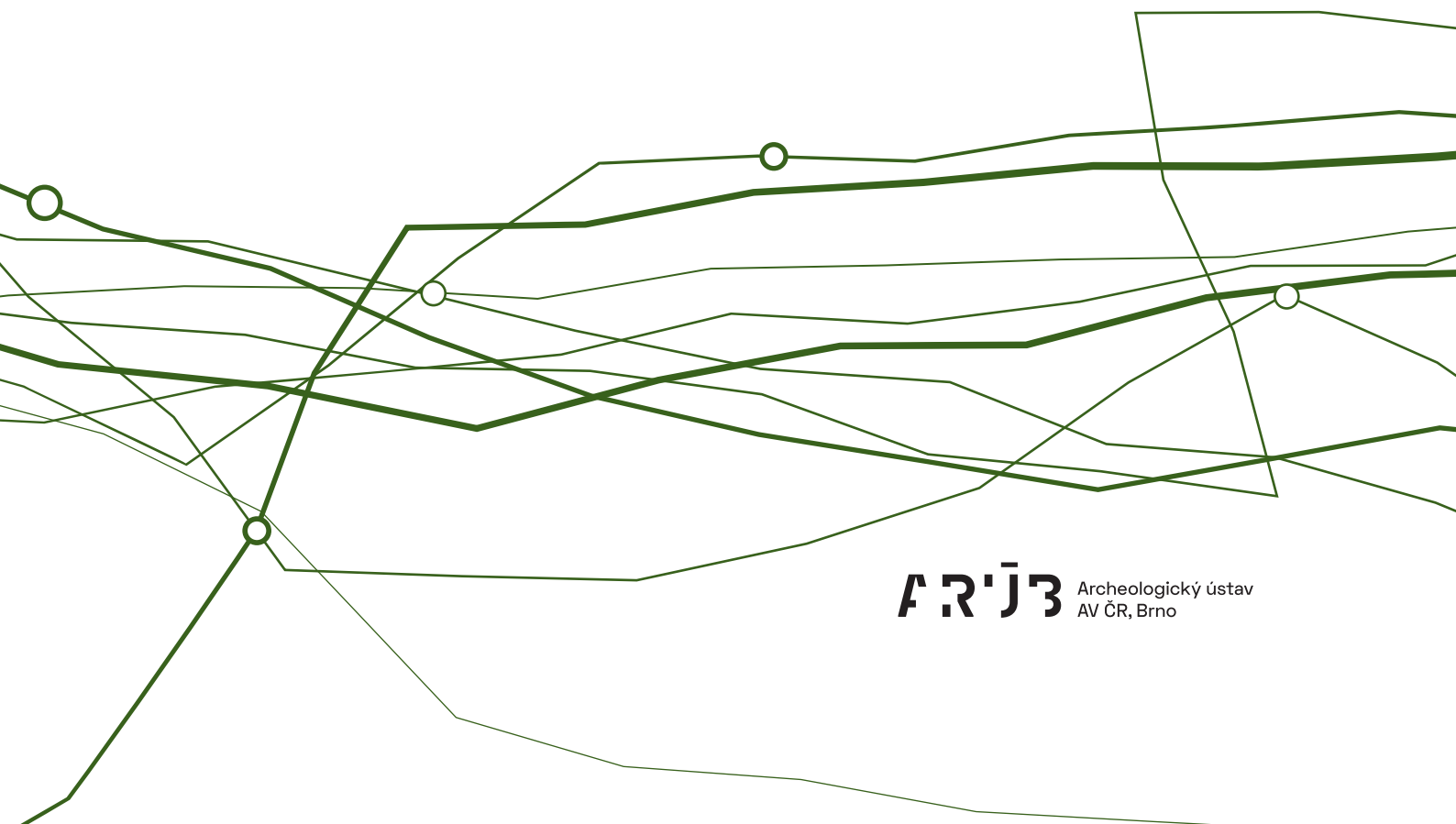

PŘEHLED
VÝZKUMŮ

62 / 2

- 2 0 2 1 -

Recenzovaný časopis
Ročník 62
Číslo 2

Peer-reviewed journal
Volume 62
Issue 2

Odpovědný redaktor 1. čísla
Editor-in-chief of Issue 1

Petr Škrdla

Odpovědný redaktor 2. čísla
Editor-in-chief of Issue 2

Rudolf Procházka

Výkonná redaktorka
Managing editor

Martina Kudlíková

Redakční rada
Editorial board

Jaroslav Bartík, Pavel Burgert, Falko Daim, Eduard Droberjar, Gabriel Fusek, Orsolya Heinrich-Tamáška, Miloš Hlava, David Kalhous, Michal Kara, Šárka Krupičková, Adrián Nemergut, David Parma, Marek Peška, Renáta Přichystalová, Dieter Quast, Stanislav Stuchlík, Jiří Svoboda, Lubomír Šebela, Ivo Štefan, Jaroslav Tejral, Šimon Ungerman, Tomáš Zeman

Technická redakce
Technical editors

Hedvika Břínková, Markéta Košařová, Zdeňka Pavková, Lenka Zahradníková

Editor přehledu výzkumů
Editor of the overview of excavations

Středověk a novověk / Middle Ages and Modern Times – Lenka Bartíková

Jazyková redakce
Language editor

Jitka Procházková, Mariana Nemergutová

Překlady
Translation

Milan Rydvan, Klára Matulová

Korektury
Proofreading

Paul Michael Simpson, Sean Mark Miller, Klára Matulová

Sazba
Typography

Milan Filip / Azu design s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <https://www.arub.cz/prehled-vyzkumu>

Tisk
Print

Azu design s. r. o.
Bayerova 806/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně / Published twice a year.

Vydáno v Brně, prosinec 2021 / Issued in Brno, December 2021.

Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
The journal is listed in the SCOPUS citation database and in the list of ERIH PLUS scientific journals.
The journal is listed on the List of non-impact peer-reviewed periodicals published in the Czech Republic.

Copyright © 2021 Czech Academy of Sciences, Institute of Archaeology, Brno, and the authors.

Obsah

Content

Editorial

Studie, Articles

Michal Hlavica, Patrick Bárta

The evolution of early medieval Moravian axe-shaped currency bars through the perspective of an archaeological experiment

Vývoj raně středověkých moravských sekerovitých platidel perspektivou archeologického experimentu 11

Jakub Benech

Včasnostredoveké sídlisko v Brne-Medlánkach

Early medieval settlement in Brno-Medlanky 23

Lukáš Hlubek

Výsledky záchranného archeologického výzkumu na předhradí hradu Tepence v letech 1971–1975

The results of the rescue excavation in the outer bailey of Tepence Castle in 1971–1975 79

Aleš Hoch, Pavel Šlézar

Středověká kožedělná produkce z Litovle

Medieval leather production from Litovel 109

Lenka Lisá, Petr Holub, Marek Peška, Antonín Zůbek

Poznámky k problematice interiéru nezděných staveb středověkého Brna

(konfrontace archeologických poznatků a mikromorfologické analýzy podlahových úrovní vybraných staveb)

Notes on the issues of the interior of non-masonry buildings in medieval Brno

(confrontation of archaeological findings and a micromorphological study of floor levels of selected buildings). 127

Miloš Hlava

Jindřich Wankel a vídeňská c. k. Centrální komise pro výzkum a zachování uměleckých a historických památek

Jindřich Wankel and the Viennese k. k. Central-Commission zur Erforschung und Erhaltung

der Kunst- und historischen Denkmale 159

Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku 2020

Overview of excavations in Moravia and Silesia 2020

Středověk a novověk, Middle Ages and Modern Times

Adamov (okr. Blansko)	179	Brno (k. ú. Královo Pole, okr. Brno-město)	191
Babice nad Svitavou (okr. Brno-venkov)	179	Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)	192
Bílá Lhota (k. ú. Červená Lhota u Řimic, okr. Olomouc)	180	Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)	193
Bílovice nad Svitavou (okr. Brno-venkov)	180	Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)	194
Bílovice-Lutotín (k. ú. Bílovice, okr. Prostějov)	181	Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)	194
Bitov (okr. Znojmo)	181	Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)	195
Blansko (okr. Blansko)	183	Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)	195
Blučina (okr. Brno-venkov)	184	Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)	197
Bořitov (okr. Blansko)	184	Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)	198
Boskovice (okr. Blansko)	187	Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)	198
Branišovice (okr. Brno-venkov)	187	Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)	199
Branišovice (okr. Brno-venkov)	187	Brno (k. ú. Ponava, okr. Brno-město)	200
Brno (k. ú. Bosonohy, okr. Brno-město)	188	Brno (k. ú. Staré Brno, okr. Brno-město)	201
Brno (k. ú. Černá Pole, okr. Brno-město)	188	Brno (k. ú. Staré Brno, okr. Brno-město)	202
Brno (k. ú. Černovice, okr. Brno-město)	189	Brno (k. ú. Staré Brno, okr. Brno-město)	202
Brno (k. ú. Dvorská, okr. Brno-město)	189	Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město)	204
Brno (k. ú. Chrlice, okr. Brno-město)	190	Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město)	205
Brno (k. ú. Jundrov, okr. Brno-město)	190	Brno (k. ú. Štýřice, okr. Brno-město)	206
Brno (k. ú. Komárov, okr. Brno-město)	190	Brno (k. ú. Trnitá, okr. Brno-město)	210

Brno (k. ú. Tuřany, okr. Brno-město)	211	Pohořelice (k. ú. Pohořelice nad Jihlavou, okr. Brno-venkov)	247
Brno (k. ú. Veveří, okr. Brno-město)	212	Pozořice (okr. Brno-venkov)	248
Brno (k. ú. Veveří, okr. Brno-město)	212	Pozořice (okr. Brno-venkov)	249
Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)	213	Přibice (okr. Brno-venkov)	249
Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)	214	Račice-Pístovice (k. ú. Račice, okr. Vyškov)	249
Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)	214	Rájec-Jestřebí (k. ú. Karolín, okr. Blansko)	250
Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město)	215	Rudice (k. ú. Rudice u Blanska, okr. Blansko)	251
Břeclav (okr. Břeclav)	216	Senetářov (okr. Blansko)	251
Březina (k. ú. Březina u Křtin, okr. Brno-venkov)	217	Slavkov u Brna (okr. Vyškov)	251
Bučovice (okr. Vyškov)	218	Slavkov u Brna (okr. Vyškov)	252
Budeč (k. ú. Budeč u Žďáru nad Sázavou, okr. Žďár nad Sázavou)	219	Slavkov u Brna (okr. Vyškov)	253
Bystřice nad Pernštejnem (okr. Žďár nad Sázavou)	219	Staré Město (k. ú. Staré Město u Uherského Hradiště, okr. Uherské Hradiště)	254
Čechtín (okr. Třebíč)	220	Stavenice (okr. Šumperk)	254
Čelechovice na Hané (okr. Prostějov)	220	Sudice (okr. Opava)	257
Dolní Věstonice (okr. Břeclav)	221	Sušice (k. ú. Sušice u Přerova, okr. Přerov)	257
Doubravice nad Svitavou (okr. Blansko)	221	Sušice (k. ú. Sušice u Přerova, okr. Přerov)	258
Doupě (okr. Jihlava)	221	Sušice (k. ú. Sušice u Přerova, okr. Přerov)	259
Drásov (okr. Brno-venkov)	223	Syrovice (okr. Brno-venkov)	259
Drnholec (okr. Břeclav)	223	Tišnov (okr. Brno-venkov)	260
Držovice (k. ú. Držovice na Moravě, okr. Prostějov)	224	Tištín (okr. Prostějov)	260
Dub nad Moravou (okr. Olomouc)	225	Tvarožná (okr. Brno-venkov)	260
Habrovany (okr. Vyškov)	225	Uherské Hradiště (okr. Uherské Hradiště)	261
Habrůvka (okr. Blansko)	226	Úsov (k. ú. Úsov-město, okr. Šumperk)	262
Habrůvka (okr. Blansko)	226	Valašské Meziříčí (k. ú. Valašské Meziříčí-město, okr. Vsetín)	262
Habrůvka (okr. Blansko)	226	Valašské Meziříčí (k. ú. Valašské Meziříčí-město, okr. Vsetín)	262
Hlubočky (okr. Olomouc)	227	Valašské Meziříčí (k. ú. Valašské Meziříčí-město, okr. Vsetín)	262
Holešov (okr. Kroměříž)	228	Vážany nad Litavou (okr. Vyškov)	263
Holubice (okr. Vyškov)	228	Věžky (okr. Kroměříž)	263
Hostěnice (okr. Brno-venkov)	229	Vranov nad Dyjí (okr. Znojmo)	263
Hustopeče (okr. Břeclav)	229	Vsetín (okr. Vsetín)	264
Ivančice (k. ú. Budkovice, okr. Brno-venkov)	230	Zdounky (k. ú. Nětčice, okr. Kroměříž)	264
Jedovnice (okr. Blansko)	231	Znojmo (k. ú. Znojmo-město, okr. Znojmo)	264
Jihlava (okr. Jihlava)	231	Žatčany (okr. Brno-venkov)	265
Jívová (okr. Olomouc)	232		
Kelč (k. ú. Kelč-Nové Město, okr. Vsetín)	232		
Klobouky u Brna (okr. Břeclav)	233		
Kralice na Hané (okr. Prostějov)	234		
Kroměříž (okr. Kroměříž)	234		
Kroměříž (okr. Kroměříž)	234		
Lelekovice (okr. Brno-venkov)	235		
Litovel (okr. Olomouc)	236		
Lysice (okr. Blansko)	237		
Malešovice (okr. Brno-venkov)	237		
Malhostovice (okr. Brno-venkov)	238		
Modřice (okr. Brno-venkov)	238		
Mohelnice (k. ú. Řepová, okr. Šumperk)	238		
Moravské Knínice (okr. Brno-venkov)	239		
Náklo (k. ú. Mezice, okr. Olomouc)	239		
Němčice nad Hanou (okr. Prostějov)	240		
Němčičky (k. ú. Němčičky nad Jevišovkou, okr. Znojmo)	240		
Olbramovice (k. ú. Olbramovice u Moravského Krumlova, okr. Znojmo)	240		
Olomouc (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	241		
Olomouc (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)	241		
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	242		
Olomučany (okr. Blansko)	242		
Olomučany (okr. Blansko)	242		
Olomučany (okr. Blansko)	243		
Olomučany (okr. Blansko)	243		
Osová Bítýška (okr. Žďár nad Sázavou)	243		
Podhradní Lhota (okr. Kroměříž)	244		
Podolí (k. ú. Podolí u Brna, okr. Brno-venkov)	246		
Pohořelice (k. ú. Pohořelice nad Jihlavou, okr. Brno-venkov)	246		

Varia

Zuzana Holubová

Konference Archeologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku v letech 2019–2020

Archaeological excavations in Moravia and Silesia in 2019–2020 conference 268

Šimon Ungerman

Mezinárodní konference Slované a jejich sousedé v prvním tisíciletí n. l. (Novi Sad, Srbsko, 4. až 7. října 2021)

“Slavs and their neighbours in the 1st millennium AD” international conference (Novi Sad, Serbia, 4th–7th October 2021) 269

Zdenka Kosarová, Kristína Jarošová, Jan Mařík, Lumír Poláček

Archeologické léto 2021 – začínající tradice nebo „koronavirová“ aktivita?

Archaeological summer 2021 – the beginning of a new tradition or a “coronavirus” activity? 271

Lumír Poláček

Virtuální vědecký model velkomoravských Mikulčic

The virtual scientific model of Great Moravian Mikulčice 273

Editorial

Vážení přispěvatelé a čtenáři časopisu Přehled výzkumů,

již druhý rok pokračuje naše periodikum v nové podobě a z dosavadních ohlasů lze soudit, že mu změna prospěla. Druhé číslo ročníku 62 zahrnuje opět zprávy o výzkumech z období středověku a novověku, dokládající zejména neutuchající činnost na poli záchrany archeologických památek. Následuje pět studií z raného i vrcholného středověku a jedna z „pravěku“ archeologie jako vědy. Prostřednictvím experimentu M. Hlavica a P. Bárta prokazují, že velkomoravské železné hřivny nemohly primárně sloužit jako polotovary k další výrobě, nýbrž nejpravděpodobněji byly prostředkem komerční směny. Studie J. Benecha vyhodnotila záchranný výzkum raně středověkého sídliště v Brně-Medlánkách (6.–10. století) s doklady železářské výroby. Následuje stať L. Hlubka zaměřená na starší výzkum části předhradí lomem dlouhodobě ničeného hradu Tepenec na Olomoucku, založeného Karlem IV. Práce A. Hoch a P. Šlézara představuje hodnotný soubor kožených předmětů z výzkumů vrcholně středověké Litovle, obsahující mimo jiné unikátní koženou masku. Metodicky zaměřený příspěvek kolektivu autorů L. Lisá, P. Holub, M. Peška a A. Zůbek podrobně informuje o výsledcích mikromorfologické analýzy vrstev uložených na podlahách někdejších dřevěných staveb a jejich zahloubených částí z prvního století života vrcholně středověkého Brna s cílem přispět k určení funkce těchto objektů. Tuto část časopisu uzavírá práce M. Hlavy zaměřená na jednu zajímavou etapu činnosti nestora nejen moravské archeologie Jindřicha Wankela, jehož dvoustleté výročí narození si tímto připomínáme.

Závěrečné stati oddílu Varia stručně informují o dvou archeologických konferencích, průběhu druhého ročníku Archeologického léta a o digitální mapě jako systému interaktivní dokumentace, prezentace a archivace mnohaletého archeologického výzkumu v Mikulčicích zpřístupněné v září 2021.

Edici následujícího čísla 63/2, zaměřeného na středověk a novověk, již bude řídit nový odpovědný redaktor, a to vědecký pracovník vydávající instituce Šimon Ungerman.

*V Brně, 14. prosince 2021
Za redakci Rudolf Procházka*

Dear contributors and readers,

This is now the second year that our periodical has been issued in its new form. From the response received so far, we believe that the change was for the better. Once again, Issue 2 of Volume 62 includes reports on the excavations of the medieval and the Modern Period sites documenting the unrelenting activity involved in rescuing archaeological monuments. These are followed by five articles from the Early and High Middle Ages and one from the “prehistory” of archaeology as a science. The experiment by M. Hlavica and P. Bárta proves that Great Moravian iron axe-shaped bars could not have primarily served as semi-finished products for further production but instead probably represented a medium of commercial exchange. A study by J. Benech evaluates a rescue excavation of an early medieval settlement in Brno-Medlány (6th–10th centuries) with evidence of iron-working production. The subsequent text by L. Hlubek focuses on the earlier research of a part of the outer bailey of Tepenec Castle in the Olomouc Region founded by Charles IV, which is being destroyed due to quarrying. The work by A. Hoch and P. Šlézar presents a valuable assemblage of leather objects from the excavations of high medieval Litovel and contains a unique leather mask along with other objects. A methodologically focused article by L. Lisá, P. Holub, M. Peška and A. Zůbek provides detailed information on the results of a micromorphological study of layers deposited on the floors of erstwhile wooden structures and their sunken parts from the first century of high medieval Brno and aims to contribute to determining the function of these structures. This section of the journal concludes with the work by M. Hlava focused on an interesting phase in the activity of Jindřich Wankel, the doyen of Moravian archaeology, celebrating his bicentennial anniversary.

The contributions in the Varia section briefly report on two archaeological conferences, the course of the second season of the Archaeological Summer and on a digital map that was made accessible in September 2021 as a system of interactive documentation, presentation and archiving of the long-standing archaeological research in Mikulčice.

Last but not least, the edition of Issue 63/2, which will focus on the Middle Ages and the Modern Period, will be headed by a new editor-in-chief, Šimon Ungerman, a researcher at the publishing institution.

*Brno, 14 December 2021
On behalf of the editorial staff, Rudolf Procházka*

Studie, Articles

Michal Hlavica, Patrick Bárta

The evolution of early medieval Moravian axe-shaped currency bars through the perspective of an archaeological experiment

Vývoj raně středověkých moravských sekerovitých platidel perspektivou archeologického experimentu

Jakub Benech

Včasnostředověké sídlisko v Brně-Medlánkách

Early medieval settlement in Brno-Medlanky

Lukáš Hlubek

Výsledky záchranného archeologického výzkumu na předhradí hradu Tepence v letech 1971–1975

The results of the rescue excavation in the outer bailey of Tepenec Castle in 1971–1975

Aleš Hoch, Pavel Šlězár

Středověká kožedělná produkce z Litovle

Medieval leather production from Litovel

Lenka Lisá, Petr Holub, Marek Peška, Antonín Zúbek

Poznámky k problematice interiéru nezděných staveb středověkého Brna (konfrontace archeologických poznatků a mikromorfologické analýzy podlahových úrovní vybraných staveb)

Notes on the issues of the interior of non-masonry buildings in medieval Brno (confrontation of archaeological findings and a micromorphological study of floor levels of selected buildings)

Miloš Hlava

Jindřich Wankel a vídeňská c. k. Centrální komise pro výzkum a zachování uměleckých a historických památek

Jindřich Wankel and the Viennese k. k. Central-Commission zur Erforschung und Erhaltung der Kunst- und historischen Denkmale

